

15.4] Integrering längs vektorfält

$$\int_C \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}$$

$\left\{ \begin{array}{l} C \text{ kurva i } \mathbb{R}^2 \\ F \text{ vektorfält} \end{array} \right.$

Räkna ut genom att parametrisera kurvan: $\vec{r}(t) = (x(t), y(t), z(t))$, $d\mathbf{r} = (dx, dy, dz) = \left(\frac{dx}{dt}, \frac{dy}{dt}, \frac{dz}{dt} \right) dt$
 Det är dock inte alltid det räcker med en parametrisering

Ex Beräkna kurvintegralen längs vektorfältet $F(x, y) = (2x + y, x)$ mellan $(0, 0)$ & $(1, 1)$
 längs två olika kurvor: $y = x$ och $y = x^2$.

$$1) y = x \Rightarrow \int_C \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} = \int_C (2x + y) dx + x dy = \left\{ \begin{array}{l} \text{parametrisera som} \\ y = x = t, 0 \leq t \leq 1 \end{array} \right\} = \left\{ \begin{array}{l} x = t, \frac{dx}{dt} = 1, \frac{dy}{dt} = 1 \\ y = t, dy = \frac{dy}{dt} dt = dt \end{array} \right\} \mid \begin{array}{l} F_1 = 2x + y = 2t + t = 3t \\ F_2 = x = t \end{array} = \int_0^1 [3t dt + t dt] = \int_0^1 4t dt = \left[\frac{4t^2}{2} \right]_0^1 = 2$$

$$2) y = x^2$$

$$\text{Param: } x = t, y = t^2 \quad \frac{dx}{dt} = 1, \frac{dy}{dt} = 2t \quad \int_C (2x + y) dx + x dy = \int_0^1 [2t + t^2] dt + t \cdot 2t dt = \int_0^1 [3t^2 + 2t] dt = \left[\frac{3t^3}{3} + \frac{2t^2}{2} \right]_0^1 = 2 \quad (\text{samma svär})$$

Ex Samma kurvor men $F(x, y) = (-y, x)$

$$1) x = y = t \quad \int_C \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} = \int_C -y dx + x dy = \int_0^1 -t dt + t dt = 0$$

$$2) x = t, y = t^2 \quad \int_C \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} = \int_0^1 -y dx + x dy = \int_0^1 -t^2 dt + t \cdot 2t dt = \int_0^1 t^2 dt = \left[\frac{t^3}{3} \right]_0^1 = \frac{1}{3} \quad (\text{ej samma})$$

Fältet $F(x, y) = (2x + y, x)$ är konservativt.

$F(x, y) = (-y, x)$ är **inte** konservativt.

Dessutom: Jfr konservativa fältet så är en potential $\phi = x^2 + xy + C$ & $\phi(1, 1) - \phi(0, 0) = W$
 $W = \det \text{ Uträttade arbete}$

Om F är konservativt $\Rightarrow \int_C \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}$ oberoende av väg mellan ändpunkterna,
 Utan bara punkterna i sig. $\phi(P_2) - \phi(P_1)$

Def

Ett område $U \subseteq \mathbb{R}^2 \cup \mathbb{R}^3$ är sammanhängande om varje par av punkter i U kan sammanbindas med en kurva.

Def

Ett område $U \subseteq \mathbb{R}^2 \cup \mathbb{R}^3$ är **enkelt** sammanhängande om varje **enkelt** slutet kurva
 kontinuerligt kan krämpas ihop till en punkt

Ex

$\mathbb{R}^2$ är sammanhängande men $\mathbb{R}^2 \setminus (0, 0)$ är e; enkelt sammanhängande

Russel Crow's sats

Om U är enkelt sammanhängande och derivata-testerna för konservativa vektorfält gör igenom så är fältet konservativt!

Ex $F = \left(\frac{-y}{x^2+y^2}, \frac{x}{x^2+y^2} \right)$, $F: \mathbb{R}^2 \setminus \{(0,0)\} \rightarrow \mathbb{R}$

Kolla $\frac{\partial F_1}{\partial y} - \frac{\partial F_2}{\partial x} \rightsquigarrow$ Vi vill att potential blir $\phi = \arctan(\frac{y}{x})$

$$\frac{\partial \phi}{\partial x} = \frac{-y}{x^2+y^2}, \quad \frac{\partial \phi}{\partial y} = \frac{x}{x^2+y^2}$$

ϕ är ej överallt definierad, detta säger något om vinkeln.

Sats

Följande 3 påståenden är ekvivalenta:

- 1) F är konservativt
- 2) $\int_C F \cdot dr = 0$ om C är en sluten kurva.
- 3) $\int_C F \cdot dr$ beror bara på ändpunktarna till C

Bevis

2 och 3 är ekvivalenta

$$\int_C F \cdot dr = \int_{C_1} F \cdot dr - \int_{C_2} F \cdot dr = \int_{C_1 - C_2} F \cdot dr = 0$$

1) $\Rightarrow$ 3)

$$F = \nabla \phi \Rightarrow \int_C F \cdot dr = \int_C \nabla \phi \cdot (\frac{dx}{dt}, \frac{dy}{dt}, \frac{dz}{dt}) dt = \int_C (\frac{\partial \phi}{\partial x}, \frac{\partial \phi}{\partial y}, \frac{\partial \phi}{\partial z}) \cdot (\frac{dx}{dt}, \frac{dy}{dt}, \frac{dz}{dt}) dt = \int_C (\frac{\partial \phi}{\partial x} \frac{dx}{dt} + \frac{\partial \phi}{\partial y} \frac{dy}{dt} + \frac{\partial \phi}{\partial z} \frac{dz}{dt}) dt = \int_{P_1}^{P_2} \frac{d\phi}{dt} dt = \phi(P_2) - \phi(P_1)$$

3) $\Rightarrow$ 1)

$$\text{Om } F = \nabla \phi \text{ och } \int_C \nabla \phi \cdot dr = \phi(P_2) - \phi(P_1).$$

Enligt 3) kan vi definiera $\phi_{P_2} - \phi_{P_1} = \int_{P_1}^{P_2} F \cdot dr$ och vi kan anta att $\phi_{P_1} = 0$, $\phi_{P_2} = \int_{P_1}^{P_2} F \cdot dr$, man kan kolla att $\nabla \phi = \int F \cdot dr = F \Rightarrow \nabla \phi = F$

Understryka att ϕ sa. $F = \nabla \phi$ är en prim funk till F .

Ex Bestäm $a < b$ sa. $F = (axy+z, x^2, bx-2z)$ är konservativ & beräkna integralen mellan två punkter på en kurva som går mellan punkterna $(0,1,0)$ & $(2,3,4)$

$$\text{Derivata test: } \frac{\partial F_2}{\partial x} = \frac{\partial F_1}{\partial y} \quad \& \quad \frac{\partial F_3}{\partial x} = \frac{\partial F_2}{\partial z}$$

$$\left. \begin{array}{l} \frac{\partial F_1}{\partial y} = ax \\ \frac{\partial F_2}{\partial x} = 2x \end{array} \right\} a=2 \quad \left. \begin{array}{l} \frac{\partial F_3}{\partial x} = b \\ \frac{\partial F_2}{\partial z} = 1 \end{array} \right\} b=1 \Rightarrow \text{Om } F \text{ kons } a=2, b=1 \Rightarrow F = (2xy+z, x^2, x+2z)$$

Hitta Potential: Vi söker $\phi(x,y,z)$ sa. $\frac{\partial \phi}{\partial x} = 2xy+z$, $\frac{\partial \phi}{\partial y} = x^2$, $\frac{\partial \phi}{\partial z} = x+2z$

Integrera alla elva & Stryk dubletter:

$$\left. \begin{array}{ll} 1) \text{ Integrera } 2xy+z \text{ map } x & \Rightarrow \frac{x^2}{2}y + zx + C \\ 2) \text{ Integrera } x^2 \text{ map } y & \Rightarrow x^2y + C \\ 3) \text{ Int } x+2z \text{ map } z & \Rightarrow xz + z^2 + C \end{array} \right\} \phi = x^2y + zx + z^2$$

Sanity check!

Derivera ϕ map x, y, z ...

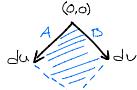
$$\int_C F \cdot dr = \phi(2,3,4) - \phi(0,1,0) = 40$$

15.5) Ytintegrator

I envariabel integrerar man ofta längs en rak linje i flervarietet. Vi codare och integrerar kurvor i rymden eller Planet. Vi har även integrerat områden i $\mathbb{R}^2$. [Text]

Vi vill beräkna $\iint_R f dS$ där R är en Yta. Genom att parametrera ytan: $x=x(u,v)$, $y=y(u,v)$, $z=z(u,v)$ kan vi göra sätt!

Frågan vi alla ställer oss är hur kan vi uttrycka dS på ett bättre sätt? $dS = \boxed{\text{?}} dudv = \boxed{\text{?}} dA$

Ytan är ~rectangle uppspänd av $\frac{r(du)-r(0)}{du}$ & $\frac{r(dv)-r(0)}{dv}$

Cönt du & dv smä: $\frac{\partial r}{\partial u} \frac{\partial r}{\partial v}$, Vad är nu arean av den uppspända rektangeln?
Sjö, $|A \times B| = dS = |\frac{\partial r}{\partial u} \times \frac{\partial r}{\partial v}| dudv$ om $dudv \rightarrow 0$

$$|\frac{\partial r}{\partial u} \times \frac{\partial r}{\partial v}| = \text{abs}(\det(\frac{\partial x}{\partial u} \frac{\partial x}{\partial v}, \frac{\partial y}{\partial u} \frac{\partial y}{\partial v}, \frac{\partial z}{\partial u} \frac{\partial z}{\partial v})) = \text{abs}(\frac{\partial y}{\partial u} \frac{\partial z}{\partial v} - \frac{\partial y}{\partial v} \frac{\partial z}{\partial u}, -(\frac{\partial x}{\partial u} \frac{\partial z}{\partial v} - \frac{\partial x}{\partial v} \frac{\partial z}{\partial u}) \frac{\partial x}{\partial u} \frac{\partial y}{\partial v} - \frac{\partial x}{\partial v} \frac{\partial y}{\partial u})$$

Notera!

$$\text{Kryssprodukten} = \begin{pmatrix} \frac{\partial(y,z)}{\partial(u,v)}, & \frac{\partial(z,x)}{\partial(u,v)}, & \frac{\partial(x,y)}{\partial(u,v)} \\ \frac{\partial(x,y)}{\partial(u,v)}, & \frac{\partial(y,z)}{\partial(u,v)}, & \frac{\partial(z,x)}{\partial(u,v)} \\ \frac{\partial(z,x)}{\partial(u,v)}, & \frac{\partial(x,y)}{\partial(u,v)}, & \frac{\partial(y,z)}{\partial(u,v)} \end{pmatrix}$$

$$\text{abs}(\wedge) \Rightarrow dS = \left(\left(\frac{\partial(y,z)}{\partial(u,v)} \right)^2 + \left(\frac{\partial(z,x)}{\partial(u,v)} \right)^2 + \left(\frac{\partial(x,y)}{\partial(u,v)} \right)^2 \right)^{\frac{1}{2}} \cdot dudv$$

Specialfall

$$x=u, y=v, z=f(x,y) \Rightarrow \frac{\partial r}{\partial u} \times \frac{\partial r}{\partial v} = (-f_{u_1}, -f_{v_1}, 1)$$

$$\frac{\partial r}{\partial v} \times \frac{\partial r}{\partial u} = (f_{u_1}, f_{v_1}, -1)$$